

Poslanecká Sněmovna a Senát Parlamentu České republiky

Poslanecká Sněmovna Parlamentu České republiky

Sněmovní 176

118 00

Praha

&

Senát Parlamentu České republiky

Valdštejnské nám. 17/4

118 01

Praha

Vážení poslanci/poslankyně, Vážení senátoři/senátorky,

v České republice je policii každoročně ohlášeno přibližně 600 případů znásilnění. Případy znásilnění, které se dostanou k policii, však představují jen velmi malou výše skutečného počtu znásilnění. Podle odborných výzkumů je ve skutečnosti v České republice každoročně spácháno přibližně 12 000 znásilnění. Jedná se tedy o 34 případů denně a policii je ohlášeno jen jeden až dva z nich.

Znásilnění je jeden z nejzávažnějších a nejvíce zraňujících trestných činů. Zpravidla má dlouhodobé negativní zdravotní a společenské dopady. Zasahuje oběť i její okolí. S traumatem se velká část obětí vyrovnává dlouhou dobu, a část dokonce celoživotně. K dlouhodobým následkům dochází až u 90 % obětí. Podle britského průzkumu se jedná o zločin, kterého se ženy obávají více než kteréhokoli jiného (Myhill-Allen 2002).

Přesto je tomuto činu často věnováno velmi málo pozornosti. Výsledkem je nízká podpora obětí, zlehčování dané problematiky, vytváření a udržování mýtů, které jednoznačně přispívají k sekundární viktimizaci obětí znásilnění. V důsledku toho se oběti často nedomohou spravedlnosti. Téměř tři pětiny dospělých v Česku si myslí, že si za znásilnění v jistých případech mohou ženy samy. Vyvrátit všechny mýty a nastavit systém, který skutečně pomůže obětem znásilnění, je jistě běh na dlouhou trať. Již dnes ale můžete učinit první kroky ke zjednání nápravy, a to zavedením definice znásilnění v trestním zákoníku, která je založena na absenci souhlasu.

Trestní zákoník v České republice nedefinuje znásilnění souhlasem, ale donucením či zneužitím bezbrannosti. Ale co případy, ve kterých nedošlo k fyzickému násilí? Nebo případy, ve kterých byla oběť paralyzována naprostým terorem, nebo proto, že osoba, která ji znásilnila, byla přítel nebo partner? Absurditu tohoto pojetí ukazuje následující analogie: „Po obětech loupeže nikdo nechce, aby prokazovaly, že lupičům kladly odpor, předání peněz nevede nikoho k závěru, že okradení se zločinem ‚souhlasili‘ a že tudíž nebyl spáchán trestný čin.“ Především však toto pojetí znásilnění dostatečně nereflexuje vztahové násilí. V mnoha případech se oběť neodváží projevit odpor, protože má strach o své zdraví nebo život anebo má strach z odhalení (např. ve

vedlejší místnosti jsou děti).

Česká republika tak musí zákonem jasně stanovit, že sex bez souhlasu je znásilnění. Otázkou není, zda osoba řekla „ne“, ale zda řekla „ano“. Uzákonění této definice vyšle jasný signál obětem, pachatelům, orgánům, které jsou zapojeny do vyšetřování a rozhodování, i všem ostatním, že jakmile chybí souhlas, jde o znásilnění.